

AKTUELNO: VII evropska nedelja prevencija raka grlišta materice 21.-27. januar 2013.**god.**

18.01.2013

VII Evropska nedelja prevencije raka grlišta materice obeležiće se od 21. do 27. januara 2013. godine sa ciljem podizanja nivoa znanja o raku grlišta materice i njegovoj prevenciji. Tokom ove nedelje, u velikom broju zemalja Evrope, istovremeno se održavaju razne aktivnosti čiji je zajednički cilj da promovišu važnost smanjenje obolevanja i umiranja od raka grlišta materice. I ove godine, nosilac svih aktivnosti je Evropska asocijacija za rak grlišta materice (ECCA).

Rak grlišta materice predstavlja ozbiljan javno zdravstveni problem u Evropi, jer se svake godine ova bolest otkrije kod približno 60.000 žena, a skoro 30.000 žena umre. Trenuto više od 185.500 žena na starom kontinentu živi sa ovom dijagnozom raka, bilo da je njihovo lečenje u toku ili ne. Rak grlišta materice stavljen je pod kontrolu u većem broju razvijenih zemalja Evrope. Ipak, u zemljama u razvoju, preventivnih programa uglavnom nema i svest žena o značaju redovnih pregleda je na veoma niskom nivou. U našoj zemlji, rak grlišta materice je po učestalosti oboljevanja i umiranja četvrti maligni tumor među ženama. Već duže niz godina kod žena u Srbiji evidentira se jedna od najviših stopa obolavanja od raka grlišta materice u Evropi. Naravno zabrinjava činjenica da je registrovana stopa mortaliteta od ove lokalizacije raka kod žena u našoj zemlji skoro dvostruko viša od istih stopa mortaliteta kod žena u Evropi. Većina ovih smrtnih ishoda mogla se sprečiti da je bolest otkrivena na vreme i da se blagovremeno pristupilo njenom lečenju. Važno je znati da se skoro svaki slučaj raka grlišta materice može sprečiti. Dobro organizovani skrining programi mogu da spreče i do 80% slučajeva raka grlišta materice. Danas postoje i vakcine protiv humanog papiloma virusa (HPV) koje su visoko efikasne u prevenciji infekcije HPV tip 16 i 18 koji su zajedno odgovorni za nastanak 7 od 10 slučajeva raka grlišta materice. Zašto onda svake godine 60.000 žena oboli i 30.000 žena u Evropi umre od raka grlišta materice? Postoje dva razloga: 1. Mnoge zemlje još uvek nemaju efikasne skrining programe i programe za HPV vakcinaciju. 2. Čak i u zemljama gde ovi preventivni programi postoje, mnoge žene nisu svesne njihovog značaja pa ih i ne koriste.

Nedelje prevencije u više od 30 zemalja Evrope istovremeno se odvijaju brojne aktivnosti: distribucija edukativno-promotivnog materijala na javnim mestima kao što su tržni centri, metro stanice, autobuske stanice, i sl. (<http://www.ecca.info/en/ecca-publications/brochures.html>) kao i pružanje saveta i informacija o značaju korišćenja dostupnih preventivnih programa, organizovanje edukativnih seminara za stanovništvo u lokalnoj zajednici, škola, fakultetima, radnim organizacijama, organizovanje predavanja o prevenciji cervikalnog karcinoma adolescentkinje u srednjim školama, održavanje seminara o prevenciji karcinoma grlišta materice namenjenih studentima medicine kao i zdravstvenim radnicima, javne manifestacije, nastupi na medijima, i sl. Online diskusije na temu prevencije grlišta materice, Evropska nedelja prevencije raka grlišta materice se obeležava od 2007. godine i kampanje su usmerene na 3 ciljne grupe: Opšta populacija, jer ljudi moraju da znaju preporučena raspoloživih preventivnih programa. Zdravstveni radnici moraju da raspoložu tačnim informacijama i programima HPV vakcinacije kako bi mogli da podstaknu svoje pacijente da koriste ove usluge i pruže odgovore na njihova pitanja. Politari i politički lideri treba da raspoložu informacijama o predloženoj preventivnih programa kako bi razumeli njihov značaj. Značajne aktivnosti koje se obavljaju tokom ove nedelje su i potpisivanje peticije "Stop raku grlišta materice" i podela brojeva "Biser mudrosti". Peticija ima za cilj prikupljanje potpisa koji bi bili predati Evropskom parlamentu sa ciljem da rad na programima prevencije u budućnosti učini obaveznim. Već je dostignut postavljen cilj jer je prikupljeno preko milion potpisa ali se sa tom peticijom nastavlja dalje jer svaki potpis više je u akciju jačom (www.cervicalcancerpetition.eu/). Brojevi, kao simbol prenošenja znanja, tokom nedelje se dele ne samo ženama već i svima onima koji podržavaju borbu protiv raka grlišta materice. Do danas, preko milion Biser mudrosti je distribuirano širom Evrope i oni su postali prepoznatljiv simbol ove kampanje (www.PearlofWisdom.eu). U Srbiji se u okviru Nedelje prevencije raka grlišta materice od početka obeležavanja organizuje veliki broj aktivnosti kao što su predavanja, tribine, gostovanja na televiziji i radiju. U domovima zdravlja i bolnicama, ginekolozi, patolozi, epidemiolozi i stručnjaci drugih profila tokom ove nedelje organizuju predavanja i razgovore u kojima ženama objašnjavaju važnost redovnog odlaska na ginekološki pregled. U nedelji koja je pred nama potrebno je intenzivirati aktivnosti na promociji značaja ranog otkrivanja cervikalnog raka u Srbiji i mobilisati sve društvene snage za prevenciju raka grlišta materice. Izvor: www.ecca.info